

Tisztelt Elnök Asszonyok, Elnök Urak!
Kedves Vendégeink!

„Az igazságszolgáltatás a közigazgatástól elkülönítettik. Sem a közigazgatási, sem a bírói hatóságok egymás hatáskörébe nem avatkozhatnak.”

Ez a rendelkezés olvasható a bírói hatalom gyakorlásáról szóló 1869. évi 4. törvénycikk legelső paragrafusában. E jogszabály megalkotása a magyar igazságszolgáltatás történetének meghatározó állomása volt. Ekkor vált el egymástól a közigazgatás és a bírászkodás. Deklarálták, hogy a bíró az ítélkezési tevékenységet csak a törvénynek, illetve a törvényerejű szokásoknak alárendelve végzi. Az önálló hatalmi ág és a bíró személyének függetlenségét garantálta az is, hogy a bíró – szigorúan meghatározott eseteket kivéve – elmozdíthatatlanná és áthelyezhetetlenné vált. A törvényt július 15-én hirdették ki, ezért ünnepeljük – 2001 óta minden évben – ezen a napon a Bíróságok Napját. A törvényhez kapcsolódóan Ferenc József is úgy nyilatkozott, hogy *„az országnak jó, gyors és részrehajlatlan igazságszolgáltatás biztosíttassék”*.

S ha ma visszatekintünk a kiegyezést követő *„aranykorra”*, azt láthatjuk, hogy 1869 óta a bíróságok célja és egyúttal az ügyfelek elvárása a bíróságokkal szemben változatlan. Hány és hány bírói nemzedék törekedett már azóta arra, hogy a közmegegyezésnek örvendő célokat a mindennapok valóságává tegye!

Az Országos Bírósági Hivatal évről évre meghirdeti a bírósági történelem megismerését és a hagyományápolást támogató pályázatát, amely Ráth György polihisztor bíró nevét viseli. E pályázat segítségével például a Debreceni Ítéltáblának az idén lehetősége nyílt arra, hogy *„az enyészet végzetétől megmentve”*, kötetbe rendezve mutassa be dr. Réczei Sándor egykori királyi ítéltáblai bíró Naplójegyzeteit.

E könyv oldalait lapozva feltárul előttünk Debrecen román katonai megszállásának története 1919 áprilisától 1920 márciusáig. Korrajz arról, hogy egy ítéltáblai bíró hogyan élte meg a válságos hónapok eseményeit, megpróbáltatások nehéz időszakát a mindennapokban. Bemutatja, hogyan szembesült a jogrend bizonytalanságával, hogyan tapasztalta meg – magas beosztása ellenére – a létbizonytalanságot, a fizetések elértéktelenedését és a nélkülözést. Végül őt magát is letartóztatták, hadbírói eljárás alá vonták és 3 napig elzárva tartották, majd az esetet annyival intézték el, hogy *„sajnálatos gixer történt”*.

Számos olyan mű született már az említett pályázatnak köszönhetően, amely azoknak az elődeinknek állít emléket, akik életükkel világos és egyértelmű példát

mutattak arra, hogyan lehet és kell a történelem viharai közepette is jó bírónak, jó embernek maradni.

Tisztelt Ünneplők!

Látom, hogy többen forgatják Önök közül az „*Arcképcsarnok 2017*” című kiadványunkat, amelyben a Bíróságok Napja alkalmából idén elismerésben részesülők fényképe és rövid életrajza található. A kötet lapjain 30, 40, 50 éve kezdett bírósági életpályák rajzolódni ki. Vajon mire gondoltak, mire számítottak pályájuk kezdetekor? Hogyan látták magukat és a bíróságot ennyi év múlva?

Amikor magam kezdtem bírósági pályafutásomat, láttam, éreztem, hogy egy olyan közösséghez tartozom, amely képes és kész nap mint nap az igazságot kereső ügyfelekért és egymásért jobbító szándékkal tenni. Mindmáig úgy gondolom, a bírák, bírósági dolgozók hivatásszeretete példaértékű, s hogy milyen jó lenne, ha ezt a külvilág is így látná. Bizonyára sokan valljuk együtt Juhász Andorral, a Magyar Királyi Kúria egykori jeles elnökével: *„Én a mi tövises, de gyönyörű bírói pályánkat mindenekfölött szeretem. Szerettem már akkor is, amikor (...) mint joggyakornok (...) az első hivatali esküt letettem. S a fiatal bírójelöltnek ez a mély vonzalma a jogszolgáltatás iránt az azóta eltelt évek és évtizedek alatt nem csökkent. Sőt, mint a kedvező talajból kisarjadzott élő fa törzse, folytonosan izmosodott, gyarapodott következetesen a hivatásszeretnek egy újabb évgyűrűjével.”*

Ez a hivatásszeretet az, ami a bírósági szervezetet folyamatosan előre viszi. Az alázattal végzett szakmai munka kulcsolódik össze egymást követő generációk tevékenységében. Ezek az építőkövek biztosítják a magyar igazságszolgáltatás stabilitását, nemzetközileg is elismert hatékonyságát. Megítélésünkben az egésznek, de minden egyes résznek, legfőképpen az egyes ügyekben ítélező bírónak van felelőssége.

Kedves Kollégáim!

Mindenkinek köszönöm, hogy személyes munkájával az elmúlt évben is hozzájárult a bírósági szervezet előmeneteléhez. Ezen eredményekről, nehézségekről adok számot a 2016. évi beszámolómban, amelyet szíves figyelmükbe ajánlok. Biztos vagyok benne, hogy a hétköznapi hősök nagyon sokan vannak, név szerint lehetetlen lenne őket mind felsorolni. Azonban közülük is kiemelkedik azok tevékenysége, akik ma ünnepeltként vannak közöttünk. Saját közvetlen környezetük – amelyik a leginkább ismeri munkájukat

– jelölte és támogatta őket abban, hogy ma elismerést kapjanak példamutató életpályájukért.

Örömmel láttam, hogy a kitüntetettek között van például dr. Révay György, a Miskolci Törvényszék leköszönő büntető kollégiumvezetője. Tavasszal, a miskolci ösztöndíjas értekezleten személyesen is tanúja lehettem annak, hogy a kollégái mennyire tisztelik és szeretik őt. Ahogy a kiadványban is olvasható: *„nagy tudású mesterként tartják számon, akitől erkölcsiséget, bírói alázatot tanulnak”*. Csaknem 40 éves szolgálati viszonya alatt végzett igényes, lelkiismeretes szakmai munkája, emberséges és eredményes vezetői tevékenysége miatt jelölték őt Juhász Andor díjra.

A mai nap mindenekelőtt a múltban, a jelenben és a jövőben köztünk élő mesterekről szól. Egy ősi japán bölcsesség azt mondja, *„ne a régi mestereket kövesd – azt kövesd, amit a régi mesterek követtek”*. Valóban, példaképpé válni felelősséget jelent. Egy példakép egész életművével, tevékenységével, akár évtizedeken át a napról napra következetesen elvégzett munkájával jelöli ki az utat a követők számára. Éppen ezért példaképeket nem lehet kijelölni, nem lehet felkérni senkit erre a szerepre. A példaképpé válást csak kiérdemelni lehet, szorgalommal, példás hozzáállással, magas színvonalú szakmai munkával.

Milyen jó, hogy ilyen kollégáink lehetnek, akiktől tanulhatunk, akikre büszkék lehetünk! Akik éppen olyanok, ahogyan Juhász Andor a „jó” bírót jellemezte: *„Nagy súlyt kell helyezni arra, hogy a bíróban a jogi képzés mellett hiánytalanul meglegyenek a bírói tiszt gyakorlásához szükséges, megkívánt emberi tulajdonságok is. A jó bíró ugyanis csak sokat tapasztalt, bölcs észjárású, embertársai sorsát szívében viselő, derűs, becsületes, erkölcsös, jó ember lehet.”* A derűt, a teljesség megélésének képességét mutatja mindannyiunk számára az ötödjére megjelent kis kötet: *„Ezek is mi vagyunk”*. Talán már közöttünk van a jövő Ráth Györgye.

A jó bíró ideáljával Juhász Andor óta is sokan foglalkoztak. Legutóbb éppen egy magyar bírósági fogalmazókból álló csapat dolgozta fel a témát, s adta elő a múlt héten a THEMIS elnevezésű nemzetközi fogalmazói verseny elődöntőjén. Nagyon tanulságos, hogy az új generáció hogyan áll ehhez a kérdéshez, mit tartanak lényegesnek, kiemelendőnek akkor, amikor „jó bíró” mibenlétét kutatják.

Úgy vélem, ahogyan 1869-ben, éppúgy ma is fontos, hogy a szervezetében és személyileg is független bírói munka, a hivatás szeretete – amiről a ma kitüntetettek élete tanúskodik – álljon jó példaként a következő nemzedékek előtt. Kívánom, hogy együtt dolgozzanak saját és egymás szakmai fejlődéséért, és azért, hogy munkálkodásuk által a bírósági szervezet megítélése is minél jobb legyen. Adjanak erőt ehhez is Juhász Andor szavai: *„A feladat nagysága nem csüggeszti,*

hanem lelkesíti, erőinek végső megfeszítésére készíti azt, aki hivatásának él. Nékem is erőt fog adni bírói pályám lelkes szeretete és a magyar igazságszolgáltatás fejlődésébe vetett megingathatatlan hitem és bizalmam.”

Szívből gratulálok mindenkinek az elért szép eredményekhez, jó egészséget és további sikereket kívánok!

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!